

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 523

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 18 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
432. — Hotărâre privind aprobarea Programului de măsuri pentru atingerea stării ecologice bune a regiunii marine Marea Neagră	2
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.230. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor	3–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 30 din 2 martie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	8–16

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****privind aprobarea Programului de măsuri pentru atingerea stării ecologice bune a regiunii marine Marea Neagră**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. III din Legea nr. 279/2018 pentru modificarea anexei nr. 3 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2010 privind stabilirea strategiei pentru mediul marin,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Programul de măsuri pentru atingerea stării ecologice bune a regiunii marine Marea Neagră, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Autoritățile și instituțiile publice care implementează programul prevăzut la art. 1 vor accesa fonduri europene, iar alocarea de fonduri de la bugetul de stat sau de la bugetele locale se va face cu încadrarea în sumele aprobate anual cu această destinație.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Iulian Octavian Stana,

secretar de stat

Ministrul lucrărilor publice,
dezvoltării și administrației,

Ion Ștefan

Ministrul afacerilor interne,

Marcel Ion Vela

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,

Nechita-Adrian Oros

Ministrul transporturilor, infrastructurii
și comunicațiilor,

Lucian Nicolae Bode

Ministrul educației și cercetării,

Cristina Monica Anisie

Ministrul economiei, energiei și mediului
de afaceri,

Virgil-Daniel Popescu

Ministrul fondurilor europene,

Ioan Marcel Boloș

Ministrul finanțelor publice,

Vasile-Florin Cițu

Ministrul afacerilor externe,

Bogdan Lucian Aureescu

Ministrul tineretului și sportului,

Marian Ionuț Stroe

București, 27 mai 2020.

Nr. 432.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 179.043/DMRISB din 26.05.2020 al Direcției managementul riscului la inundații și siguranța barajelor,

în baza prevederilor art. 52 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 6 pct. IV subpct. 68 din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

în temeiul art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările următoare, și al art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția managementul riscului la inundații și siguranța barajelor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și Administrația Națională „Apele Române” vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului apelor și pădurilor nr. 584/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 26 iunie 2017, se abrogă.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Mircea Fechet,
secretar de stat

București, 5 iunie 2020.

Nr. 1.230.

ANEXĂ

REGULAMENT

privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Prezentul regulament stabilește procedura de atestare de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor și asigură cadrul organizatoric și regulile unitare pentru atestarea capacității tehnico-profesionale a solicitanților.

Art. 2. — Atestarea instituțiilor publice sau private are drept scop verificarea capacității tehnico-economice a acestora de a îndeplini cerințele tehnice și de calitate în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 3. — Atestarea instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor se realizează de către Comisia de atestare, care se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

CAPITOLUL II

Organizarea, funcționarea și atribuțiile Comisiei de atestare

Art. 4. — (1) Comisia de atestare se organizează și funcționează în cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

(2) Componenta Comisiei de atestare este următoarea:

a) secretarul de stat care coordonează activitatea de gospodărire a apelor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;

b) directorul Direcției managementul riscului la inundații și siguranța barajelor din cadrul Ministerului Apelor și Pădurilor;

c) directorul adjunct al Direcției managementul riscului la inundații și siguranța barajelor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;

d) directorul Direcției managementul resurselor de apă din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;

e) directorul general al Administrației Naționale „Apele Române”;

f) directorul Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor;

g) directorul Departamentului managementul resurselor de apă din cadrul Administrației Naționale „Apele Române”;

h) un cadru didactic universitar de specialitate.

(3) Secretariatul tehnic al Comisiei de atestare este asigurat de Direcția managementul riscului la inundații și siguranța barajelor.

Art. 5. — (1) Președintele Comisiei de atestare este secretarul de stat care coordonează activitatea de gospodărire a apelor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

(2) Vicepreședintele Comisiei de atestare este directorul Direcției managementul riscului la inundații și siguranța barajelor din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Art. 6. — Atribuțiile Comisiei de atestare sunt următoarele:

1. Președintele Comisiei de atestare are următoarele atribuții:

a) aprobă programările ședințelor Comisiei de atestare;

b) conduce lucrările ședințelor Comisiei de atestare;

c) semnează, în conformitate cu hotărârile Comisiei de atestare, certificatele de atestare sau, după caz, comunicările de respingere motivată a cererilor de atestare.

2. Vicepreședintele Comisiei de atestare are următoarele atribuții:

a) urmărește și coordonează desfășurarea activităților secretariatului Comisiei de atestare;

b) urmărește prezența membrilor Comisiei de atestare la ședințele acesteia;

c) conduce, în lipsa președintelui, ședințele Comisiei de atestare.

3. Secretariatul tehnic al Comisiei de atestare are următoarele atribuții:

a) evaluează documentațiile întocmite de instituțiile publice sau private, în prezența reprezentantului legal sau a persoanei împuternicite de acesta, în conformitate cu cerințele prezentului regulament;

b) înregistrează numai documentațiile complete întocmite de instituțiile publice sau private, în conformitate cu cerințele prezentului regulament;

c) programează, la propunerea președintelui Comisiei de atestare, ședințele acesteia;

d) convoacă reprezentantul legal al instituției publice sau private pentru interviu;

e) convoacă membrii Comisiei de atestare la ședințe;

f) întocmește un referat în care se va specifica dacă instituția publică sau privată solicitantă a elaborat lucrări de bună calitate în domeniul gospodăririi apelor, pe baza recomandărilor primite din partea beneficiarilor pentru fiecare lucrare;

g) întocmește procesele-verbale ale ședințelor Comisiei de atestare;

h) redactează certificatele de atestare obținute în urma interviului de către instituțiile publice sau private;

i) păstrează documentele Comisiei de atestare și asigură arhivarea acestora.

Art. 7. — (1) Comisia de atestare funcționează legal în prezența a cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor săi. Ședințele Comisiei de atestare sunt conduse de președinte sau, în absența acestuia, de vicepreședinte.

(2) Hotărârile Comisiei de atestare se iau cu votul a cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți. Voturile se consemnează nominal în procesul-verbal al ședinței.

Art. 8. — Comisia de atestare răspunde în solidar de desfășurarea corespunzătoare a lucrărilor, având următoarele responsabilități:

a) examinează cererile și documentațiile prezentate pentru atestare de către instituțiile publice sau private;

b) hotărăște eliberarea certificatelor de atestare, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 5;

c) hotărăște respingerea cererilor de atestare care nu întrunesc condițiile de atestare prevăzute în prezentul regulament.

Art. 9. — Membrii Comisiei de atestare au următoarele drepturi și obligații:

a) să participe la ședințele Comisiei de atestare, cu drept de vot direct. În situația în care un membru nu poate participa va împuternici în scris o persoană să îl reprezinte și să voteze în numele său;

b) să semneze procesele-verbale întocmite la fiecare ședință;

c) să solicite consemnarea în procesele-verbale ale ședințelor a opiniilor și punctelor de vedere separate față de hotărârile adoptate;

d) să nu divulge date și informații de care iau cunoștință în cadrul procesului de atestare;

e) să nu fie soț, soție, rudă sau afin până la gradul al IV-lea inclusiv cu oricare dintre solicitanții atestării;

f) în cazul în care unul dintre membrii Comisiei de atestare se va afla în situație de incompatibilitate, va fi înlocuit cu o altă persoană din cadrul aceleiași instituții, care să îndeplinească condițiile cerute.

CAPITOLUL III

Domeniile de atestare

Art. 10. — Domeniile pentru care Comisia de atestare este abilitată să ateste instituții publice sau private sunt următoarele:

a) întocmirea studiilor hidrologice;

b) întocmirea studiilor hidrogeologice;

c) întocmirea studiilor de gospodărire a apelor;

d) elaborarea documentațiilor pentru obținerea avizului/autorizației de gospodărire a apelor.

CAPITOLUL IV

Condiții de atestare a instituțiilor publice sau private

Art. 11. — Atestarea instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor se solicită și se acordă cu respectarea domeniilor cuprinse în prezentul regulament.

Art. 12. — În vederea atestării, instituțiile publice sau private interesate vor depune la Secretariatul tehnic al Comisiei de atestare din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor un dosar de atestare care va cuprinde, în copie legalizată sau cu prezentarea originalului și copiilor în vederea confruntării și verificării concordanțelor, următoarele documente:

a) cerere-tip pentru obținerea atestării, prevăzută în anexa nr. 1, cu specificarea domeniilor în care se solicită atestarea. Activitățile pentru care se solicită atestarea trebuie să fie conforme cu cele prevăzute în Clasificarea activităților din economia națională;

b) copia actului de identitate al reprezentantului legal al instituției publice sau private;

c) documente care atestă personalitatea juridică a solicitantului:

— statutul ori hotărârea de înființare a instituției publice sau private;

— certificatul de înregistrare fiscală emis de organul fiscal teritorial;

d) memoriu de activitate al instituției publice sau private în domeniile/subdomeniile solicitate, în care lucrările menționate sunt însoțite de recomandări din partea beneficiarilor;

e) documente care să ateste calificările profesionale, instruirea relevantă și experiența profesională ale personalului de specialitate angajat al instituției, prevăzute în anexa nr. 2:

- curriculum vitae — elocvent pentru domeniul solicitat;
- diploma de studii universitare;

f) documente care să certifice faptul că specialiștii au încheiat una dintre următoarele forme de colaborare cu instituția publică sau privată:

1. contract individual de muncă, încheiat pe perioadă nedeterminată sau pe perioadă determinată de cel puțin 3 ani, înregistrat la inspectoratul teritorial de muncă, sau contract de colaborare cu persoană fizică sau persoană fizică autorizată, înregistrat la organele fiscale teritoriale, pe perioadă nedeterminată ori pe perioadă determinată de cel puțin 3 ani;

2. extras din Registrul general de evidență al salariaților din România — REVISAL;

g) apartenența la organisme științifice de specialitate/ organizații tehnice profesionale a angajaților, prevăzută în anexa nr. 3;

h) situația privind dotarea cu echipamente, instalații specifice deținute în proprietate sau închiriate în vederea desfășurării activității pentru care se solicită atestarea, prevăzută în anexa nr. 4;

i) dovada achitării tarifului pentru evaluarea dosarului de atestare.

Art. 13. — (1) În cazul în care Secretariatul tehnic al Comisiei de atestare constată că documentațiile întocmite de instituțiile publice sau private sunt complete, acestea vor fi înregistrate în vederea programării pentru susținerea interviului în fața Comisiei de atestare sau prin mediul online/electronic, prin intermediul unei aplicații web sau prin e-mail.

(2) În situația în care susținerea interviului se desfășoară prin mediul online/electronic, membrii Comisiei de atestare transmit votul lor prin intermediul unei aplicații web sau prin e-mail Secretariatului tehnic al Comisiei de atestare, care consemnează în procesul-verbal votul fiecărui membru.

(3) În urma susținerii interviului, Comisia de atestare hotărăște emiterea certificatului de atestare sau, după caz, respingerea cererii.

(4) Certificatul de atestare se emite în termen de maximum 30 de zile de la data susținerii interviului în două exemplare egal valabile, după modelul din anexa nr. 5. Exemplarul nr. 1 al certificatului se transmite instituției publice sau private, iar exemplarul nr. 2 al certificatului se păstrează la Comisia de atestare.

(5) Eliberarea certificatelor de atestare se face numai după achitarea tarifului pentru emiterea certificatului.

(6) Dacă în urma susținerii interviului în fața Comisiei de atestare instituțiilor publice sau private solicitante nu li se acordă certificatul de atestare, dosarul de atestare depus va fi arhivat.

(7) Hotărârea Comisiei de atestare de a respinge cererea de atestare se poate contesta în condițiile legii.

Art. 14. — În cazul în care instituția publică sau privată nu a mai elaborat lucrări în domeniile în care solicită atestarea, aceasta va prezenta dovada efectuării a cel puțin două lucrări sub coordonarea unor instituții publice ori private ce dețin certificate de atestare în domeniu. Pentru fiecare dintre cele două lucrări se vor prezenta recomandări din partea beneficiarilor, raport din partea coordonatorului lucrării și copie de pe atestatul acestuia.

CAPITOLUL V

Preschimbarea certificatelor de atestare

Art. 15. — Durata valabilității certificatului de atestare este de 3 ani, cu posibilitatea extinderii/reducerii numărului domeniilor de atestare acordate, în cazul în care instituția publică sau privată îndeplinește ori nu condițiile de atestare stabilite.

Art. 16. — Procedura de preschimbare a certificatului de atestare presupune depunerea și analizarea unui nou dosar de atestare, în conformitate cu prevederile cap. IV, ca pentru o nouă atestare.

CAPITOLUL VI

Retragerea certificatului de atestare

Art. 17. — Certificatul de atestare eliberat unei instituții publice sau private poate fi retras în situația în care nu mai sunt îndeplinite condițiile și criteriile cuprinse în prezentul regulament, precum și în cazul elaborării de documentații pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor care nu sunt în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 18. — (1) Constatarea faptei de refuz sau de neîndeplinire a obligației de a elabora documentații sau studii în conformitate cu prevederile legale în vigoare se face de către Secretariatul tehnic al Comisiei de atestare din cadrul autorității publice centrale din domeniul apelor, prin referat înaintat președintelui Comisiei de atestare.

(2) În cazul aprobării referatului de retragere a atestării, Comisia de atestare va emite o hotărâre de retragere a certificatului de atestare.

(3) În cazul încadrării în prevederile alin. (2), instituția publică sau privată va fi obligată să returneze certificatul de atestare în termen de 10 zile calendaristice de la data primirii hotărârii de retragere din partea Comisiei de atestare, fără a putea solicita returnarea tarifelor achitate.

(4) Degradarea, distrugerea sau pierderea certificatului de atestare se declară în scris la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în termen de 48 de ore de la constatare și totodată va fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, de către reprezentantul legal al instituției publice sau private atestate.

(5) După publicarea anunțului, prevăzută la alin. (4), Comisia de atestare hotărăște eliberarea unui duplicat al exemplarului nr. 1 al certificatului de atestare.

Art. 19. — Tarifele pentru obținerea certificatului de atestare, pe tipuri de activități, sunt prevăzute în anexa nr. 6, în funcție de activitățile pe care solicitanții doresc să le desfășoare.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale

Art. 20. — (1) Tarifele percepute pentru analiza dosarelor de atestare și emiterea certificatelor de atestare se virează în contul de venituri extrabugetare RO84TREZ7005032XXX000309, deschis de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor la Trezoreria Municipiului București.

(2) Sumele provenite din încasarea tarifelor pentru analiza dosarelor de atestare și emiterea certificatelor se fac venit la bugetul de stat.

Art. 21. — Anexele nr. 1—6 fac parte integrantă din prezentul regulament.

.....
(datele de identificare ale instituției publice sau private)

Nr. din

C E R E R E
pentru obținerea atestării

Instituția publică/privată, cu sediul în, str. nr., județul, telefon, fax, e-mail, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului cu nr. J...../...../....., având C.U.I.:, reprezentată de, în calitate de, solicit, în conformitate cu prevederile art. 12 din Regulamentul privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1.230/2020 (*regulament*), participarea la ședința Comisiei de atestare în vederea eliberării certificatului de atestare privind capacitatea de a efectua următoarele activități:

- a) întocmirea studiilor hidrologice;
 b) întocmirea studiilor hidrogeologice;
 c) întocmirea studiilor de gospodărire a apelor;
 d) elaborarea documentațiilor pentru obținerea avizului/autorizației de gospodărire a apelor pentru:
 Anexăm la prezenta cerere documentele prevăzute la art. 12 din regulament.

Data

.....
(numele, prenumele, semnătura și ștampila)**CALIFICĂRILE PROFESIONALE ȘI INSTRUIREA RELEVANTĂ**
ale personalului de specialitate angajat

Instituția publică/privată:

Numele și prenumele personalului de specialitate	Studiile absolvite și calificarea obținută (diplomă, masterat, doctorat)	Anul absolvirii, durata	Instituția de învățământ	Principala atribuție în cadrul instituției

(Se atașează copiile de pe diplomele/certIFICATELE pentru calificarea de cel mai înalt grad și pentru cursurile de instruire pentru persoanele menționate mai sus.)

Data

Semnătura autorizată
.....**APARTENENȚA**
la organisme științifice de specialitate/organizații tehnice profesionale a angajaților

Instituția publică/privată:

Numele și prenumele	Organismul profesional	Data intrării	Nivelul/Calificarea apartenenței	Tipul

(Se anexează copiile de pe certificatele sau documentele care atestă această apartenență.)

Data

Semnătura autorizată
.....

SITUAȚIA
privind dotarea cu echipamente, instalații specifice deținute în proprietate
sau închiriate în vederea desfășurării activității pentru care se solicită atestarea

Instituția publică/privată:

Nr. crt.	Denumirea și marca instalațiilor și utilajelor	Anul fabricației	Starea tehnică (gradul de uzură)*	Modul de deținere (proprietate/inchiriere)

Data completării

Semnătura autorizată

.....

* Se pot înscrie și performanțele tehnice ale utilajelor.

ROMÂNIA
MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR
COMISIA DE ATESTARE

În conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și ale Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1.230/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor, emite prezentul

CERTIFICAT DE ATESTARE Nr.

pentru

instituția publică/privată, înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului al Județului cu nr. J/...../....., având C.U.I., cu sediul în județul, localitatea, str. nr., ce îndeplinește condițiile prevăzute în Regulamentul privind organizarea activității de atestare a instituțiilor publice sau private specializate în elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor și a autorizației de gospodărire a apelor, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1.230/2020, și are competența tehnică și profesională de a efectua lucrări în următoarele domenii:

Prezentul certificat a fost emis la data de, având valabilitatea de 3 (trei) ani până la data de

Președintele Comisiei de atestare,

.....

(numele și prenumele, semnătura SS indescifrabil)

Certificatul a fost emis în două exemplare, egal valabile.

Exemplarul nr. 1 din 2 (Exemplarul nr. 2 din 2)

TARIFE
pentru obținerea certificatului de atestare, pe tipuri de activități

Nr. crt.	Scopul lucrării sau serviciului prestat	Tipul serviciilor care se prestează pentru domeniile de atestare	Cuantumul tarifului care se încasează, fără TVA (lei)
1.	Parcurgerea procedurilor legale pentru emiterea certificatului de atestare pentru întocmirea studiilor hidrologice	1.1. analiza documentației	800
		1.2. emiterea certificatului de atestare	300
2.	Parcurgerea procedurilor legale pentru emiterea certificatului de atestare pentru întocmirea studiilor hidrogeologice	2.1. analiza documentației	800
		2.2. emiterea certificatului de atestare	300
3.	Parcurgerea procedurilor legale pentru emiterea certificatului de atestare pentru întocmirea studiilor de gospodărire a apelor	3.1. analiza documentației	800
		3.2. emiterea certificatului de atestare	300
4.	Parcurgerea procedurilor legale pentru emiterea certificatului de atestare pentru elaborarea documentațiilor necesare obținerii avizului/autorizației de gospodărire a apelor	4.1. analiza documentației	800
		4.2. emiterea certificatului de atestare	300

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 30**din 2 martie 2020**

Dosar nr. 2.198/1/2019

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile —
președintele completului
Cristina Truțescu — judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru — judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu — judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă
Sorinela Alina Macavei — judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu — judecător la Secția I civilă
Mari Ilie — judecător la Secția I civilă
Valentin Mitea — judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 2.198/1/2019 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 19.758/3/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a dispus, prin Încheierea din 25 iunie 2019, în Dosarul nr. 19.758/3/2018, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *în interpretarea și aplicarea art. 3 și 4 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989,*

republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 10/2001), în coroborare cu art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 165/2013), subzistă dreptul la măsuri reparatorii, recunoscut în temeiul art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, prin hotărâre judecătorească definitivă, în favoarea unor cesionari, dacă ulterior rămânării definitive a hotărârii judecătorești respective se încheie un contract prin care părțile contractului de cesiune decid încetarea acestuia și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului?

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 3 septembrie 2019 cu nr. 2.198/1/2019.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 3. — „(1) Sunt îndreptățite, în înțelesul prezentei legi, la măsuri reparatorii constând în restituire în natură sau, după caz, prin echivalent:

a) persoanele fizice, proprietari ai imobilelor la data preluării în mod abuziv a acestora;

b) persoanele fizice, asociați ai persoanei juridice care deținea imobilele și alte active în proprietate la data preluării acestora în mod abuziv;

c) persoanele juridice, proprietari ai imobilelor preluate în mod abuziv de stat, de organizații cooperatiste sau de orice alte persoane juridice după data de 6 martie 1945; îndreptățirea la măsurile reparatorii prevăzute de prezentul articol este condiționată de continuarea activității ca persoană juridică până la data intrării în vigoare a prezentei legi sau de împrejurarea ca activitatea lor să fi fost interzisă sau întreruptă în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, iar acestea să-și fi reluat activitatea după data de 22 decembrie 1989, dacă, prin hotărâre judecătorească, se constată că sunt aceeași persoană juridică cu cea desființată sau interzisă, precum și partidele politice a căror activitate a fost interzisă sau întreruptă în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, dacă și-au reluat activitatea în condițiile legii.

(2) Ministerele, celelalte instituții publice ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale, inclusiv cele autonome sau independente, regiile autonome, companiile/societățile naționale, societățile comerciale cu capital de stat, precum și cele privatizate, potrivit legii, nu au calitatea de persoane îndreptățite și nu fac obiectul prezentei legi.”

Art. 4. — „(1) În cazul în care restituirea este cerută de mai multe persoane îndreptățite coproprietare ale bunului imobil solicitat, dreptul de proprietate se constată sau se stabilește în cote-părți ideale, potrivit dreptului comun.

(2) De prevederile prezentei legi beneficiază și moștenitorii legali sau testamentari ai persoanelor fizice îndreptățite.

(3) Succesibilii care, după data de 6 martie 1945, nu au acceptat moștenirea sunt repuși de drept în termenul de acceptare a succesiunii pentru bunurile care fac obiectul prezentei legi. Cererea de restituire are valoare de acceptare a succesiunii pentru bunurile a căror restituire se solicită în temeiul prezentei legi.

(4) De cotele moștenitorilor legali sau testamentari care nu au urmat procedura prevăzută la cap. III profită ceilalți moștenitori ai persoanei îndreptățite care au depus în termen cererea de restituire.”

10. *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 24. — „(...) (2) În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului stabilită conform art. 21 alin. (6). (...)”

(4) În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15% din valoarea stabilită conform art. 21 alin. (6). (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Procesul a început la data de 11 mai 2018.

12. Obiectul său vizează modificarea unei dispoziții administrative emise de pârâțul Municipiului București, în temeiul Legii nr. 10/2001 și al Legii nr. 165/2013, în executarea unei hotărâri judecătorești definitive, prin care s-a recunoscut persoanei îndreptățite cedente parțial și cesionarilor dreptul la măsuri reparatorii prin echivalent, conform Legii nr. 165/2013, și emiterea unei noi dispoziții administrative, în favoarea exclusiv a persoanei îndreptățite cedente, ca urmare a desființării cu efect retroactiv a contractului de cesiune, ce a prevăzut și repunerea părților contractuale în situația anterioară încheierii acestui contract.

13. Cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 165/2013 și ale Legii nr. 10/2001.

14. Prin Sentința civilă nr. 1.846 din 23 octombrie 2018, Tribunalul București — Secția a III-a civilă a respins ca neîntemeiată contestația.

15. Pentru a hotărî astfel tribunalul a reținut următoarele: reclamantele A, B și C au formulat, în baza dispozițiilor art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, contestație împotriva Dispoziției primarului general al municipiului București nr. xxxxx din 13 aprilie 2018, prin care s-a luat act de Sentința civilă nr. 1.735 din 10 octombrie 2013 pronunțată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă, irevocabilă, prin care, în art. 1, s-a constatat că reclamanta A are calitatea de persoană îndreptățită la acordarea de măsuri reparatorii constând în compensare prin puncte, în condițiile art. 24 din Legea nr. 165/2013, măsuri ce se acordă pentru două imobile teren și construcții, situate în București. S-a constatat că reclamanta A a înstrăinat drepturile ce i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, în cotă de 1/2, către intervenientele B și C, conform contractului de cesiune de drept la măsuri reparatorii în echivalent încheiat la data de 10 martie 2010, atestat de avocat, și, în consecință, a constatat că intervenientele sunt îndreptățite la măsuri reparatorii constând în compensarea prin puncte, în condițiile art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013.

16. Prin art. 2 din dispoziție s-a propus acordarea de măsuri reparatorii sub formă de puncte, pentru imobilele imposibil de restituit în natură ce fac obiectul notificărilor, persoanelor îndreptățite — A, B și C.

17. De asemenea, tribunalul a reținut că această dispoziție a fost dată în soluționarea dosarului întocmit în temeiul Legii nr. 10/2001 în baza celor două notificări înregistrate la data de 10 august 2001, și dosarului constituit ca urmare a cererii înregistrate la Primăria Sectorului 6 București și transmise Primăriei Municipiului București, conform art. 43 din Legea nr. 165/2013.

18. La data de 12 septembrie 2014 s-a încheiat „Convenția privind repunerea în situația anterioară încheierii contractului de cesiune de drepturi la măsuri reparatorii în echivalent înregistrat cu dată certă sub nr. xx din 10 martie 2012 la Cabinet de avocat X”, prin care părțile au convenit, în baza art. 1.321 din Codul civil, „încetarea contractului de cesiune de drept la măsuri reparatorii în echivalent înregistrat sub nr. xx din 10 martie 2012 la Cabinet de avocat X și repunerea părților în situația anterioară”.

19. Potrivit dispozițiilor art. 1.566 alin. (1) din Codul civil, cesiunea de creanță este un contract care implică, din punct de vedere subiectiv, următorii subiecți de drept: creditorul care transmite creanța (cedent); dobânditorul creanței (cesionar) și terțul asupra căruia există creanța, adică debitorul care este îndatorat să execute prestația (debitor cedat).

20. Părțile contractului de cesiune a creanței sunt cedentul și cesionarul. Din perspectiva principiilor forței obligatorii și relativității efectelor contractului, debitorul cedat este terț față de contractul de cesiune.

21. Cu toate acestea, de la momentul notificării, cesiunea de creanță produce efecte și față de terțul cedat, acesta fiind obligat, în mod direct, față de cesionarul creanței.

22. În speță, pârâțul a fost notificat cu privire la existența cesiunii de creanță, ba chiar mai mult, instanța a luat act de existența acestei cesiuni de creanță și i-a dat eficiență juridică, obligând pârâțul să emită dispoziția în baza Legii nr. 10/2001 și cu privire la cesionari.

23. Prin urmare, efectele cesiunii de creanță s-au produs la momentul intrării ei în circuitul civil.

24. Pârâțul, prin emiterea dispoziției contestate, a procedat practic la executarea voluntară a obligației stabilite de instanța judecătorească, în limitele și cu respectarea în totalitate a titlului executoriu, neputând da eficiență convenției voluntare de încetare a cesiunii de creanță, cu atât mai mult cu cât drepturile părților, ca urmare a cesiunii de creanță, sunt recunoscute de legea specială, respectiv de Legea nr. 165/2013, în mod diferit.

25. Având în vedere că analiza fondului drepturilor părților a fost făcută de instanța de judecată, iar nu de către pârâțul Municipiului București, care s-a limitat la a lua act de hotărârea instanței și de a o executa ca atare, tribunalul a apreciat că nu putea să ia în considerare o convenție a părților, chiar ulterioară, fără să afecteze puterea lucrului judecat ce însoțește o hotărâre judecătorească.

26. Prin urmare, instanța a apreciat că pârâțul s-a conformat întocmai dispozițiilor instanței și a luat act de conținutul hotărârii judecătorești cu privire la drepturile născute în patrimoniul părților.

27. Împotriva sentinței primei instanțe au declarat apel reclamantele.

28. În susținerea apelului, acestea au arătat că prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat obligarea pârâțului la modificarea Dispoziției primarului general nr. xxxxx din 13 aprilie 2018, în sensul că singura persoană îndreptățită la măsuri reparatorii este reclamanta A.

29. Au motivat că, între momentul pronunțării Sentinței civile nr. 1.735 din 10 octombrie 2013 și momentul emiterii dispoziției atacate, părțile au pus capăt contractului de cesiune, cu repunerea în situația anterioară. Astfel, reclamantele B și C au pierdut calitatea de persoane îndreptățite, singura persoană îndreptățită rămânând reclamanta A.

30. Deși s-a depus la dosarul Primăriei Municipiului București dovada încetării contractului de cesiune, pârâtul nu a ținut cont de acest act nou, astfel că a emis dispoziția pe numele tuturor reclamantelor.

31. Apelantele-reclamante s-au adresat instanței judecătorești pentru tranșarea acestei chestiuni, iar prin sentința civilă atacată acțiunea a fost respinsă, cu motivația că pârâtul era ținut de prevederile sentinței civile care se emisese în contradictoriu cu toate cele trei reclamante, astfel că nu putea să emită dispoziția doar pe numele uneia dintre acestea, chiar dacă interveniseră încetarea contractului de cesiune și repunerea părților în situația anterioară.

32. Or, așa cum încheierea unui contract se bazează pe *mutuus consensus*, în mod similar și desființarea acestuia pe cale amiabilă are ca temei *mutuus dissensus*. Faptul că înțelegerea părților în sensul desființării contractului de cesiune a intervenit după pronunțarea Sentinței civile nr. 1.735 din 10 octombrie 2013 nu are relevanță în ceea ce privește valabilitatea și efectele sale.

33. Chiar dacă în sentința civilă mai sus amintită figurau toate cele trei reclamante, pârâtul trebuia să emită dispoziția pe numele persoanei îndreptățite la momentul respectiv, ipoteza contrară fiind absurdă din punct de vedere juridic.

34. Reclamantele B și C nu mai au nicio calitate, astfel că, în ciuda faptului că prin sentință pârâtul a fost obligat la acordarea de măsuri reparatorii către toate reclamantele, situația premisă s-a schimbat, contractul de cesiune care a stat la baza emiterii sentinței și-a încetat efectele, astfel că pârâtul era obligat să țină cont de intervenirea acestei schimbări în situația de fapt și de drept și ar fi trebuit să emită dispoziția atacată doar pe numele reclamantei A.

35. O ipoteză contrară, în care pârâtul emite dispoziția pe numele tuturor reclamantelor, este absurdă și nu corespunde scopului legii, întrucât, prin efectele sale, dispoziția atacată conferă un drept unor persoane care nu îl mai dețin. În mod practic, cele două reclamante B și C și-au recuperat și banii pe care îi plățiseră pentru cesiune și se vor alege și cu despăgubiri pentru un drept pe care nu îl mai au.

36. Această situație este similară celei în care o persoană obține o hotărâre judecătorească de obligare a pârâtului la soluționarea notificării, iar ulterior aceasta decedează. În atare situație, dispoziția nu se emite pe numele defunctului (cu motivarea că sentința trebuie respectată), ci se emite pe numele moștenitorilor, ținându-se cont că după pronunțarea hotărârii judecătorești a intervenit o situație de fapt și de drept de care trebuie să se țină cont.

37. În ședința publică din 11 iunie 2019, instanța a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior menționată.

38. Prin Încheierea din 25 iunie 2019, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

39. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile pentru

dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ.

40. Astfel, cauza se află în curs de judecată, în ultimă instanță, respectiv în etapa procesuală a apelului.

41. Dosarul nr. 19.758/3/2018 este înregistrat pe rolul Curții de Apel București și nu a fost soluționat până la data prezentei sesizări, aflându-se în etapa procesuală a apelului, sigura cale de atac de reformare prevăzută pentru cererile formulate în această materie, conform dispozițiilor art. 35 alin. (4) din Legea nr. 165/2013.

42. Un complet de judecată al curții de apel a fost investit cu soluționarea cauzei.

43. Soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunii de drept în discuție, având în vedere împrejurarea că stabilirea subzistenței dreptului la măsuri reparatorii prevăzute de art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, recunoscut prin hotărâre judecătorească definitivă, în situația desființării contractului de cesiune, cu consecința repunerii părților în situația anterioară încheierii acestuia, are înrâurire asupra calității de persoană îndreptățită în favoarea căreia trebuie realizată propunerea administrativă de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, această calitate juridică reprezentând obiect al cererii de apel prezente.

44. Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită are caracter de noutate. Problema în discuție este nouă, fiind derivată dintr-un act normativ relativ recent, și necesar a fi tranșată cu valoare de principiu, în contextul în care, în raport cu procedura nouă de propunere și acordare a măsurilor compensatorii prin puncte, reglementată de dispozițiile Legii nr. 165/2013, multipli cesionari de drepturi litigioase în materie de despăgubiri pentru imobilele preluate abuziv de către autoritățile comuniste — fiind notorie amploarea fenomenului de cesiune a acestui gen de drepturi litigioase, amploare care a determinat, de altfel, și adoptarea de către legiuitorul român, prin chiar art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, a măsurii de plafonare a numărului punctelor acordate în astfel de situații — procedeează împreună cu cedentii la desființarea *mutuus dissensus* a contractelor de cesiune, cu prevederea contractuală a repunerii părților în situația anterioară.

45. În acest context se pune problema dacă un astfel de drept la măsuri reparatorii prin puncte într-un quantum plafonat, potrivit art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, recunoscut în favoarea unui cesionar prin hotărâre judecătorească definitivă, subzistă în patrimoniul respectivului cesionar, ulterior desființării convenției de cesiune, sau nu subzistă, iar dacă răspunsul la această întrebare este negativ, atunci subsecvent trebuie stabilit dacă drept urmare a desființării contractului de cesiune dreptul se transferă în patrimoniul cedentului în această formă plafonată recunoscută prin hotărârea judecătorească sau în formă neplafonată.

46. Chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. Parcurgând baza de date electronică a instanței supreme, instanța de trimitere a constatat că această chestiune de drept nu a constituit obiectul procedurii speciale a hotărârii prealabile.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

47. Reprezentantul apelantelor-reclamante nu a fost prezent la termen și nici nu a formulat în scris opinia asupra chestiunii de drept.

48. Intimatul-pârât a formulat concluzii orale, în cadrul cărora a precizat, în esență, că în raport cu hotărârea judecătorească definitivă anterioară subzistă dreptul la măsuri reparatorii vizând toți reclamantii.

49. După comunicarea raportului, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

50. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 19.758/3/2018 a reținut că situația juridică a desființării *mutuus dissensus* a contractului de cesiune, ulterior recunoașterii dreptului plafonat la măsuri reparatorii prin echivalent, pentru cesionari, prin hotărâre judecătorească definitivă, reprezintă o situație juridică nouă, similară, de exemplu, împrejurării vânzării ulterioare a unui drept de proprietate asupra unui imobil, dobândit sau recunoscut în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive. De aceea, ea nu poate fi ignorată în procedura Legii nr. 10/2001, continuată cu cea a Legii nr. 165/2013.

51. Din această perspectivă juridică, desființarea convenției de cesiune cu repunerea părților în situația anterioară va determina reluarea, în mod exclusiv, a calității de persoană îndreptățită, în accepțiunea art. 3 și 4 din Legea nr. 10/2001, de către cedent.

52. Singurul amendament care trebuie realizat este acela că repunerea în situația anterioară va fi circumscrisă, într-o astfel de ipoteză, de plafonarea operată în privința cesionarilor prin art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, plafonare care va subzista și în patrimoniul cedentului, întrucât dreptul la despăgubiri care s-a reîntors în patrimoniul său a fost deja diminuat în mod legal, imuabil, prin intermediul normei juridice expuse.

53. Acest fapt juridic este statuat și de hotărârea judecătorească definitivă care, odată intrată în circuitul juridic civil, trebuie recunoscută și respectată, ea reprezentând, din această perspectivă, o excepție de la restabilirea pe deplin a situației anterioare încheierii contractului de cesiune.

54. Așadar, respectivul cedent redevine unica persoană îndreptățită în accepțiunea art. 3 și 4 din Legea nr. 165/2013, cu amendamentul că acesta redobândește de la cesionar un drept la măsuri reparatorii prin echivalent, plafonat potrivit art. 24 alin. (2) din același act normativ special, și nu același drept pe care l-a cedat inițial, drept care în timp a suferit modificări legale.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

55. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești relevante, precum și puncte de vedere teoretice ale magistraților, conturându-se mai multe opinii.

56. O *primă opinie* a fost în sensul că situația juridică a desființării *mutuus dissensus* a contractului de cesiune, ulterior recunoașterii dreptului plafonat la măsuri reparatorii prin echivalent, pentru cesionari, prin hotărâre judecătorească definitivă, reprezintă o situație juridică nouă, similară, de exemplu, împrejurării vânzării ulterioare a unui drept de proprietate asupra unui imobil, dobândit sau recunoscut în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive. De aceea, ea nu poate fi ignorată în procedura Legii nr. 10/2001 continuată cu cea a Legii nr. 165/2013.

57. S-a arătat că, din această perspectivă juridică, desființarea convenției de cesiune cu repunerea părților în situația anterioară va determina reluarea de către cedent, în mod exclusiv, a calității de persoană îndreptățită în accepțiunea art. 3 și 4 din Legea nr. 10/2001. Repunerea în situația anterioară va fi circumscrisă, într-o astfel de ipoteză, de plafonarea operată în privința cesionarilor, prin art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, plafonare care va subzista și în patrimoniul cedentului, întrucât dreptul la despăgubiri care s-a reîntors în patrimoniul său a fost deja diminuat în mod legal, imuabil, prin intermediul normei juridice expuse.

58. Acest fapt juridic este statuat și de hotărârea judecătorească definitivă care, odată intrată în circuitul juridic civil, trebuie recunoscută și respectată, ea reprezentând din această perspectivă o excepție de la restabilirea pe deplin a situației anterioare încheierii contractului de cesiune.

59. Într-o *altă opinie*, minoritară, s-a apreciat că subzistă dreptul la măsuri reparatorii recunoscut în temeiul art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, prin hotărâre judecătorească definitivă, în favoarea unor cesionari, dacă ulterior rămânerii definitive a hotărârii judecătorești se încheie un contract prin care părțile contractului de cesiune decid încetarea contractului de cesiune și repunerea părților contractuale în situația anterioară încheierii contractului.

60. S-a apreciat și că desființarea convenției de cesiune eludează prevederile Legii nr. 165/2013 și, astfel, calitatea procesuală aparține în continuare, cesionarului urmând a se aplica prevederile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

61. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

62. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 3 și 4 din Legea nr. 10/2001, însă cu privire la alte aspecte decât cele care interesează în cauza de față.

63. Cât privește constituționalitatea dispozițiilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, Curtea Constituțională a pronunțat numeroase decizii prin care, respingând criticile formulate, a reținut că opțiunea legiuitorului de a exclude de la măsura reparatorie a restituirii în natură, precum și de la cea a compensării integrale prin puncte persoanele în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros, dreptul de a obține măsurile reparatorii apare ca fiind justificată în mod obiectiv și rezonabil, dat fiind faptul că asupra acestora din urmă nu s-au răsfrânt direct sau indirect măsurile de preluare abuzivă. Cu alte cuvinte, dat fiind caracterul abuziv al preluării bunurilor imobile de către stat, aspect ce s-a răsfrânt asupra persoanei, legislația cu caracter reparator a vizat exclusiv titularul dreptului sau moștenitorii acestuia. Pe de altă parte, având în vedere că, în ipoteza supusă controlului de constituționalitate, legiuitorul a acordat cesionarilor dreptului la despăgubire un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, Curtea a reținut că măsura legislativă criticată păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — despăgubirea integrală doar a titularilor originari ai măsurilor reparatorii sau a moștenitorilor acestora — și mijloacele folosite, cesionarul urmând a obține atât prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, cât și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului.

64. De asemenea, ținând cont de jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea Constituțională a constatat că împrejurarea că legiuitorul român a stabilit că singura măsură reparatorie care se poate acorda altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, este compensarea prin puncte, precum și faptul că a plafonat despăgubirile acordate în situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății nu echivalează cu o expropriere, această reglementare încadrându-se în sfera măsurilor cu caracter general sugerate chiar de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fi adoptate de statul român.

65. În ceea ce privește pretinsa discriminare creată prin textele de lege criticate, Curtea a reținut, de exemplu, prin Decizia nr. 564 din 16 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 19 august 2015, paragraful 19, că acordarea unor măsuri reparatorii diferite, în funcție de beneficiarii acestora, echivalează cu instituirea unui tratament juridic diferit, dar care nu constituie o discriminare, întrucât, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, nu orice diferență de tratament semnifică, în mod automat, încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție sau a celor convenționale referitoare la interzicerea discriminării.

66. Aceste considerente se regăsesc, spre exemplu, în deciziile nr. 468 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din 29 octombrie 2014; nr. 326 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 449 din 23 iunie 2015; nr. 176 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016; nr. 379 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 847 din 26 octombrie 2017; nr. 172 din 26 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 12 iunie 2019, etc.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

67. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor, constatând că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, a apreciat că în cazul în care, după încheierea unei convenții prin care fostul proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia au înstrăinat dreptul la despăgubire unor terțe persoane, părțile convin desființarea acestei convenții și repunerea lor în situația anterioară, dreptul la măsuri reparatorii al cesionarului nu subzistă. În acest caz, dreptul la măsuri reparatorii în echivalent revine în patrimoniul înstrăinătorului (înstrăinătorilor) plafonat potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (2) sau, după caz, alin. (4) din Legea nr. 165/2013.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

68. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

69. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

70. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, respectiv: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

71. Aceste condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, aflându-se în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investite să soluționeze cauza. Curtea de Apel București, investită cu soluționarea apelului, urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță și să pronunțe o hotărâre judecătorească definitivă, potrivit art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 și art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

72. Este îndeplinită și condiția de admisibilitate privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, întrucât între problemele de drept care fac obiectul sesizării și soluționarea pe fond a cauzei există un raport de dependență, în sensul că hotărârea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție o pronunță în procedura mecanismului judiciar de unificare a practicii judiciare produce un efect direct și concret asupra soluției din procesul pendinte.

73. Este de avut în vedere, sub acest aspect, că prin notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 și adresate Primăriei Municipiului București, reclamanta A a solicitat să îi fie acordate măsuri reparatorii, în condițiile legii, cu privire la două imobile compuse, fiecare, din teren și construcție, situate în municipiul București.

74. Față de faptul că notificările nu au fost soluționate, reclamanta A a promovat o acțiune în justiție având ca obiect obligarea Municipiului București, prin primarul general, în principal, la emiterea unei dispoziții de restituire în natură a terenurilor și acordarea de măsuri reparatorii pentru construcțiile demolate; în subsidiar, s-a solicitat compensarea cu alte bunuri.

75. În acest proces au formulat cerere de intervenție voluntară principală intervenientele B și C, invocând faptul că, prin contractul de cesiune încheiat la data de 10 martie 2012, reclamanta A le-a cedat, contra unui preț, jumătate din dreptul la măsuri reparatorii în echivalent solicitat de reclamanta A cu privire la cele două imobile teren și construcții.

76. Prin Sentința civilă nr. 1.735 din 10 octombrie 2013, Tribunalul București — Secția a V-a civilă a admis în parte acțiunea reclamantei A, precum și cererea de intervenție formulată de B și C.

77. În consecință, s-a constatat că reclamanta A are calitatea de persoană îndreptățită la acordarea de măsuri reparatorii constând în compensare prin puncte, în condițiile art. 29 din Legea nr. 165/2013; s-a mai constatat că reclamanta A a înstrăinat drepturile ce i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății în cotă de 1/2 către intervenientele B și C, conform contractului de cesiune încheiat la data de 10 martie 2012, și că intervenientele sunt îndreptățite la măsuri reparatorii constând în compensare prin puncte în condițiile art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013.

78. Rezultă, așadar, că instanța a stabilit în favoarea intervenienților un drept la măsuri reparatorii plafonate, prevederile art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013 instituind tocmai o astfel de plafonare.

79. La data de 12 septembrie 2014, deci ulterior pronunțării Sentinței civile nr. 1.735 din 10 octombrie 2013 a Tribunalului București — Secția a V-a civilă, între cedenta A și cesionarele B și C s-a încheiat actul juridic denumit „Convenție privind repunerea în situația anterioară încheierii contractului de cesiune de drept la măsuri reparatorii în echivalent”, prin care părțile au convenit „încetarea contractului de cesiune de drept la măsuri reparatorii în echivalent înregistrat sub nr. 41 din 10 martie 2012 (...), precum și repunerea părților în situația anterioară acestuia (...)”. Au mai stipulat părțile, în cuprinsul noii convenții, că „(...) prin semnarea prezentului înscris, eu, A (...)”

sunt repusă în situația anterioară semnării actului de cesiune, redevin persoană îndreptățită la măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2001 (...)"

80. Prin Dispoziția nr. xxxxx din 13 aprilie 2018, emisă de primarul general al municipiului București, s-a luat act de Sentința civilă nr. 1.735 din 10 octombrie 2013 a Tribunalului București — Secția a V-a civilă, propunându-se acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte în favoarea cedentei A și a cesionarelor B și C.

81. Împotriva acestei dispoziții au formulat contestație cedenta A și cesionarele B și C, solicitând modificarea ei în sensul că singura persoană îndreptățită la măsuri reparatorii este cedenta A, ca urmare a încheierii între părți, la data de 12 septembrie 2014, a convenției prin care au stabilit încetarea contractului de cesiune de drept la măsuri reparatorii din data de 10 martie 2012.

82. În motivarea contestației s-a arătat, între altele, că cedenta A este repusă în situația anterioară încheierii actului de cesiune, redevinând persoană îndreptățită la măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2001.

83. Contestația a fost înregistrată la Tribunalul București cu nr. 19.758/3/2018.

84. Prin Sentința civilă nr. 1.846 din 23 octombrie 2018, Tribunalul București — Secția a III-a civilă a respins ca neîntemeiată contestația.

85. În motivarea sentinței s-a arătat, între altele, că: efectele cesiunii de creanță s-au produs la momentul intrării ei în circuitul civil; prin emiterea dispoziției contestate, părâta a procedat la executarea voluntară a obligației stabilite de instanța judecătorească, în limitele și cu respectarea titlului executoriu, neputând da eficiență convenției voluntare de încetare a cesiunii de creanță, cu atât mai mult cu cât drepturile părților, ca urmare a cesiunii de creanță, sunt recunoscute de Legea nr. 165/2013, ca lege specială, în mod diferit; dacă s-ar lua în considerare convenția de desființare a contractului de cesiune s-ar aduce atingere puterii de lucru judecat a Sentinței civile nr. 1.735 din 10 octombrie 2013 a Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

86. Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamantele A, B și C, solicitând schimbarea ei în sensul admiterii contestației, stabilindu-se că doar A, iar nu și B și C, este îndreptățită la măsuri reparatorii.

87. S-a arătat în motivarea cererii de apel că situația premisă s-a schimbat, contractul de cesiune care a stat la baza emiterii sentinței încetându-și efectele, astfel că părâta era obligat să țină cont de aceasta și să emită dispoziția atacată doar pe numele reclamantei A.

88. Din analiza celor de mai sus rezultă, cu îndestulătoare claritate, că problema subzistenței dreptului la măsuri reparatorii, recunoscut în temeiul art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, prin hotărâre judecătorească definitivă, în favoarea unor cesionari, dacă ulterior rămânerii definitive a hotărârii judecătorești respective se încheie un contract prin care părțile decid încetarea contractului de cesiune și repunerea lor în situația anterioară încheierii contractului, este una de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, reprezentând elementul central al raționamentului judiciar.

89. Se impune a observa, sub acest aspect, că prima instanță a apreciat că nu pot fi recunoscute efectele Convenției încheiate la data de 12 septembrie 2014, prin care s-a stipulat desființarea contractului de cesiune, neputând fi acceptată susținerea reclamantelor, potrivit căreia, ca efect al acestei convenții, singura îndreptățită la măsuri reparatorii ar fi reclamanta A, ca cedentă, iar nu și cesionarele.

90. În egală măsură și în mod necesar, dezlegarea acestei chestiuni aduce în discuție, pentru ipoteza în care s-ar considera că înțelegerea părților de a desființa cu efect retroactiv contractul prin care anterior conveniseră ca A să cedeze cu titlu oneros 1/2 din drepturile sale la măsuri reparatorii, este producătoare de efecte, putând fi acceptată în ordinea juridică, și o alta privind întinderea acestor efecte, respectiv dacă repunerea părților în situația anterioară ar putea avea ca efect înlăturarea efectului de plafonare impus prin prevederile art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, ca efect juridic provocat de încheierea între părți, la data de 10 martie 2012, a contractului de cesiune.

91. În concluzie, este îndeplinită și condiția de admisibilitate potrivit căreia de dezlegarea chestiunii de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

92. De asemenea, sunt îndeplinite și condițiile de admisibilitate referitoare la noutatea chestiunii de drept și cea care impune ca asupra problemei de drept Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat. Problema de drept semnalată de titularul sesizării este nouă, întrucât își are izvorul într-un act normativ de dată recentă, și nu a fost soluționată de către Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre prealabilă sau recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

93. Examinând sesizarea formulată, jurisprudența remisă și punctele de vedere și argumentele exprimate de instanțele din țară, care prefigurează apariția unei practici neunitare cu privire la problemele de drept care fac obiectul sesizării, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține existența unei probleme de drept veritabile, care necesită o rezolvare de principiu pe calea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

Asupra fondului sesizării

94. Potrivit dispozițiilor art. 1.169 din Codul civil, „părțile sunt libere să încheie orice contracte și să determine conținutul acestora, în limitele impuse de lege, de ordinea publică și de bunele moravuri”.

95. În virtutea acestei reguli fundamentale, părților le este, în mod obișnuit, recunoscut dreptul de a încheia în mod liber orice contract, stabilind natura, conținutul și întinderea drepturilor pe care urmează a le dobândi ori a obligațiilor pe care înțeleg să și le asume. Sub condiția de a respecta anumite limite și condiții stabilite de lege, de ordinea publică sau de bunele moravuri, libertatea lor contractuală este, în principiu, una semnificativă: libertatea de a încheia contracte constituie regula, limitarea acestei libertăți reprezintă excepția.

96. De aici, concluzia că orice persoană poate dispune în mod liber de bunurile (drepturile) sale, câtă vreme legea nu interzice sau condiționează respectivul act juridic, iar acesta nu contravine ordinii publice sau bunelor moravuri.

97. Aceste reguli guvernează și situațiile în care o persoană îndreptățită la a obține măsuri reparatorii în temeiul Legii nr. 10/2001 înțelege să înstrăineze, în tot sau în parte, dreptul său la asemenea măsuri.

98. Totodată, părțile care conveniseră anterior înstrăinarea, respectiv dobândirea unor astfel de drepturi pot să stabilească faptul că înțeleg să desființeze cu efect retroactiv convenția (contractul) prin care titularul dreptului la măsuri reparatorii înstrăinase acest drept al său, *de lege lata* lipsind orice dispoziție legală care să interzică o asemenea convenție.

99. O asemenea concluzie nu este afectată de faptul că dreptul la măsuri reparatorii ar fi stabilit printr-o hotărâre judecătorească, căci ceea ce interesează în planul recunoașterii principiului libertății contractuale este existența în patrimoniul părții a unui drept de care aceasta să poată dispune. Faptul că dreptul este recunoscut sau dobândit printr-o hotărâre judecătorească nu este, prin el însuși, de natură a impieta asupra dreptului la dispoziție al părților, căci atâta vreme cât

legea nu interzice în mod neechivoc aceasta, modul de dobândire a dreptului cu privire la care partea dorește să dispună este lipsit de relevanță.

100. De aici, și concluzia — circumscrisă prezentei sesizări — că dreptul la măsuri reparatorii recunoscut unor cesionari în temeiul art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, prin hotărâre judecătorească definitivă, nu mai subzistă în favoarea acestora atunci când, ulterior rămânerii definitive a hotărârii judecătorești respective, se încheie un contract prin care părțile contractului de cesiune decid încetarea acestui contract și repunerea părților în situația anterioară încheierii actului. Într-o asemenea situație, dreptul la măsuri reparatorii revine în patrimoniul fostului cedent, dându-se eficiență voinței părților contractante.

101. În ceea ce privește însă conținutul concret și întinderea dreptului ce reintră în patrimoniul fostului cedent, trebuie avute în vedere unele particularități de reglementare cuprinse în Legea nr. 165/2013, în armonie cu concepția legiuitorului asupra actelor de înstrăinare a dreptului la măsuri reparatorii făcute către terțe persoane. După cum va rezulta din cele ce urmează, principiul libertății contractuale cunoaște, în materia discutată, unele limitări, fundamentul acestora răzbătând îndeajuns de limpede din interpretarea sistematică și teleologică a legii.

102. Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, în cazurile în care restituirea în natură a imobilelor la care această lege se referă „(...) nu este posibilă se vor stabili măsuri reparatorii prin echivalent. Măsurile reparatorii prin echivalent vor consta în compensare cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent de către entitatea investită potrivit prezentei legi cu soluționarea notificării, cu acordul persoanei îndreptățite, sau măsuri compensatorii în condițiile legii privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv, în perioada regimului comunist din România”.

103. În ceea ce privește măsura compensării prin puncte, art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 prevede, în partea lui finală, că aceasta este prevăzută în capitolul III al legii (denumit „Acordarea de măsuri compensatorii”, art. 16—31).

104. În conjuncție cu aceste prevederi cu valoare de principiu, art. 16 din Legea nr. 165/2013 stabilește: „Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7).”

105. Este de observat și că, potrivit prevederilor art. 21 alin. (6) din lege, „evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 (...), în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu”.

106. În fine, prin dispozițiile art. 24 alin. (1) din evocata lege se prevede că „Punctele stabilite prin decizia de compensare emisă pe numele titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, nu pot fi afectate prin măsuri de plafonare”.

107. În ceea ce privește însă acordarea măsurii compensării prin puncte către alte categorii de persoane, art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 prevede că „În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului stabilită conform art. 21 alin. (6)”.

108. Corelativ, prin art. 24 alin. (4) se afirmă că „În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15% din valoarea stabilită conform art. 21 alin. (6)”.

109. Aceste dispoziții ale art. 24 alin. (1), (2) și (4) din Legea nr. 165/2013 nu lasă nicio îndoială asupra intenției legiuitorului de a oferi privilegiul despăgubirii integrale (în sensul că se acordă un număr de puncte corespunzător valorii imobilului stabilite prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii) exclusiv fostului proprietar sau, după caz, moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, ca persoane asupra cărora s-au răsfrânt, direct sau indirect, măsurile de preluare abuzivă.

110. Când însă, precum în cazul cesiunii dreptului la măsuri reparatorii, acest drept este transferat altor categorii de persoane, cu privire la acestea legea a optat pentru plafonarea punctelor acordate, urmându-se distincțiile impuse prin art. 24 alin. (2) și (4), anterior evocate.

111. Sesizată cu soluționarea unor excepții de neconstituționalitate a prevederilor art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, Curtea Constituțională a decis respingerea ca nefondată a acestor excepții, argumentând în mod consecvent că opțiunea legiuitorului de a exclude de la măsura reparatorie a restituirii în natură, precum și de la cea a compensării integrale prin puncte persoanele în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte, dreptul de a obține măsuri reparatorii apare ca fiind justificată în mod obiectiv și rezonabil, întrucât măsurile de preluare abuzivă nu s-au răsfrânt, direct sau indirect, asupra acestora din urmă (spre exemplu, deciziile nr. 468 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din 29 octombrie 2014; nr. 176 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016; nr. 613 din 5 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 250 din 21 martie 2018; nr. 326 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 449 din 23 iunie 2015; nr. 7 din 15 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 27 mai 2019; nr. 172 din 26 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 12 iunie 2019 etc.).

112. Tot astfel, s-a mai arătat că prin acordarea către cesionarii dreptului la despăgubire a unui număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru transferarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului se păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — despăgubirea integrală doar a titularilor originari ai măsurilor reparatorii sau a moștenitorilor acestora — și mijloacele folosite, cesionarul urmând a obține atât prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, cât și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului. Prin urmare, nu s-ar putea considera că aceste măsuri legale ar avea semnificația unei exproprieri, ele încadrându-se în sfera măsurilor cu caracter general sugerate chiar de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fi adoptate de statul român.

113. Rezultă din cele de mai sus și că legiuitorul național nu a interzis sau condiționat înstrăinarea de către titulari a dreptului la despăgubire recunoscut în temeiul Legii nr. 10/2001 și al Legii nr. 165/2013. În acest fel, a fost lăsat să se manifeste principiul libertății de a contracta, afirmat, în prezent, de art. 1.169 din Codul civil.

114. După cum se cunoaște, din rațiuni care pot viza interesul public sau, după caz, cel legitim al altor persoane, fundamentalul principiu al libertății contractuale nu este unul absolut și intangibil: potrivit art. 1.169 din Codul civil, sus-evocat, „părțile sunt libere să încheie orice contracte și să determine conținutul acestora, în limitele impuse de lege, de ordinea publică și de bunele moravuri”. În acest fel, principiul în discuție, deși înțeles ca majoră formă de exprimare, în plan juridic, a libertății într-o societate democratică, ajunge să fie temperat prin luare în considerare a ceea ce legea, ordinea publică sau bunele moravuri impun, în anumite situații, interesele și scopurile persoanelor trebuind armonizate, în context social, cu interesele legitime ale altora ori ale societății în ansamblu.

115. În ceea ce privește cesiunea dreptului la măsurile reparatorii vizate de Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 165/2013, este necesar a observa că în lipsa unor prevederi legale speciale care să impună, în planul condițiilor sale de validitate, alte exigențe decât cele general valabile în cazul acestui tip de convenție, sunt aplicabile, în principiu, dispozițiile art. 1.566 alin. (1) din Codul civil („Cesiunea de creanță este convenția prin care creditorul cedent transmite cesionarului o creanță împotriva unui terț”), precum și, după caz, celelalte dispoziții cuprinse în art. 1.566—1.586 din Codul civil.

116. Fără a tăgădui, deci, incidența și utilitatea acestor prevederi legale în determinarea regimului juridic al cesiunii dreptului la despăgubire, se cuvine, în egală măsură, a remarca faptul că, în planul efectelor unei asemenea convenții de cesiune, legiuitorul, dând expresie regulii de principiu afirmate în partea finală a art. 1.169 din Codul civil, a considerat oportun să impună, așa cum s-a arătat mai sus, plafonarea măsurilor compensatorii acordate altor persoane decât fostul proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia.

117. Se poate presupune, cu suficient temei, că o asemenea opțiune, având ca punct de plecare faptul că măsurile de preluare abuzivă nu s-au răsfrânt, direct sau indirect, asupra subdobânditorilor, ține seama de numărul mare al cererilor de acordare a măsurilor reparatorii în echivalent, de resursele bugetare semnificative care trebuie mobilizate în acest scop, precum și, în acest context, de necesitatea menținerii unui just echilibru între interesul particular al titularilor unor drepturi la despăgubire și interesul general al societății.

118. De altfel, așa cum atât Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cât și Curtea Constituțională a României au statuat în mod constant în jurisprudența lor, statele dispun de o marjă importantă de apreciere în planul determinării naturii și întinderii măsurilor reparatorii pe care le acordă, precum și al amenajării plății creanțelor datorate de stat în virtutea unor hotărâri judecătorești definitive (sau, *mutatis mutandis*, al unor acte administrative cu scop reparatoriu), fiind util a observa, sub acest aspect, că între principiile care stau la baza acordării măsurilor prevăzute de Legea nr. 165/2013 se regăsesc [art. 2 lit. b) și d)] acela al echității și cel al menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății.

119. În mod specific, aceste principii îi pot viza, desigur, și pe subdobânditorii unor drepturi la despăgubire, precum sunt cesionarii cu titlu oneros ai unor asemenea drepturi, măsurile de plafonare instituite prin prevederile art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013 corespunzând manierei în care legiuitorul a înțeles să configureze sistemul reparatoriu instituit prin Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 165/2013.

120. Într-un asemenea context de reglementare și dintr-o asemenea perspectivă trebuie înțelese inclusiv efectele juridice pe care le poate produce convenția prin care fostul proprietar

sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia înstrăinează altei (altor) persoane dreptul lor la măsuri reparatorii [caz în care unul dintre efectele transmisiunii este reprezentat de plafonarea, în limitele impuse de art. 24 alin. (2) și (4) din Legea nr. 165/2013, a dreptului la compensare prin puncte], precum și, în mod specific, efectele produse de o convenție intervenită ulterior între aceleași părți și prin care acestea convin să desființeze cesiunea dreptului la despăgubire, stipulând încetarea efectelor acesteia și repunerea părților în situația anterioară.

121. Deși prin cesionarea dreptului la măsuri reparatorii de către fostul proprietar sau moștenitorii acestuia în favoarea unei terțe persoane aceasta din urmă dobândește un drept diminuat ca valoare patrimonială în raport cu acela recunoscut de lege în favoarea fostului proprietar sau a moștenitorilor lui, deci plafonat, se cuvine a observa că această diminuare corespunde voinței legii.

122. Or, voința legii trebuie considerată ca prevalentă, ea având întâietate în raport cu aceea a părților atunci când este vizat și un interes public.

123. Este de observat că, în sensul legii, simplul fapt al transmiterii dreptului la măsuri compensatorii către alte persoane reprezintă condiția necesară și suficientă pentru ca plafonarea valorii măsurilor compensatorii să intervină.

124. Fiind vorba despre un tip particular de situație juridică, căruia legiuitorul a înțeles să îi atribuie efecte specifice, trebuie considerat că ea își produce efectele indiferent dacă, ulterior, părțile au convenit desființarea cu efect retroactiv a cesiunii.

125. A considera altfel înseamnă a îngădui părților ca prin libera lor voință să înlăture efectul de plafonare pe care legea îl instituie în legătură cu măsurile compensatorii convenite cesionarului, deși nicio dispoziție legală nu prevede o asemenea posibilitate. Prin urmare, nu trebuie omisă că, mai presus de voința părților, există o dispoziție a legii pe care acestea nu o pot înfrânge și care trebuie respectată indiferent dacă, ulterior contractului de cesiune, intervine o altă convenție prin care părțile sting convenția inițială prin care dreptul la reparație fusese înstrăinat.

126. Rezultă așadar că, spre deosebire de situațiile de drept comun în care părțile pot în mod liber să încheie o convenție și, ulterior, să hotărască desființarea ei, determinându-i în întregime efectele, în situația premisă care interesează în prezenta sesizare principiul libertății contractuale și autonomia de voință a părților nu pot produce efectele juridice obișnuite (adică acelea care corespund, în totul, voinței părților contractante), existând un interes public care justifică opțiunea legiuitorului pentru ca plafonarea să își producă efectele chiar și atunci când, ulterior cesiunii, părțile ar conveni ca aceasta să înceteze cu efect retroactiv.

127. Dacă legiuitorul ar fi avut în intenție să înlăture efectul de plafonare ca urmare a unei asemenea convenții, ar fi menționat-o în mod expres. Or, în lipsa unei dispoziții exprese care să afirme o astfel de intenție a legii, rămâne că cesiunea de drept intervenită inițial își conservă efectul de plafonare a despăgubirilor chiar și atunci când, ulterior, părțile au convenit în sensul înlăturării efectelor ei.

128. Astfel fiind, deși părțile au libertatea de a conveni desființarea/încetarea efectelor cesiunii, dreptul la despăgubire care se întoarce în patrimoniul fostului proprietar sau al moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia, ca foști cedenti, nu va putea avea o altă întindere decât aceea rezultată din aplicarea prevederilor art. 24 alin. (2) sau (4) din Legea nr. 165/2013, căci doar acest drept se afla în patrimoniul cesionarului la data încheierii noii convenții.

129. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 19.758/3/2018.

În interpretarea dispozițiilor art. 3 și 4 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în coroborare cu prevederile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, stabilește următoarele:

În cazul în care, după încheierea unei convenții prin care fostul proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia au înstrăinat dreptul la despăgubire unor terțe persoane, părțile convin desființarea acestei convenții și repunerea lor în situația anterioară, dreptul la măsuri reparatorii al cesionarului nu subzistă. În acest caz, dreptul la măsuri reparatorii în echivalent revine în patrimoniul înstrăinătorului (înstrăinătorilor) plafonat potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (2) sau, după caz, alin. (4) din Legea nr. 165/2013.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 2 martie 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

